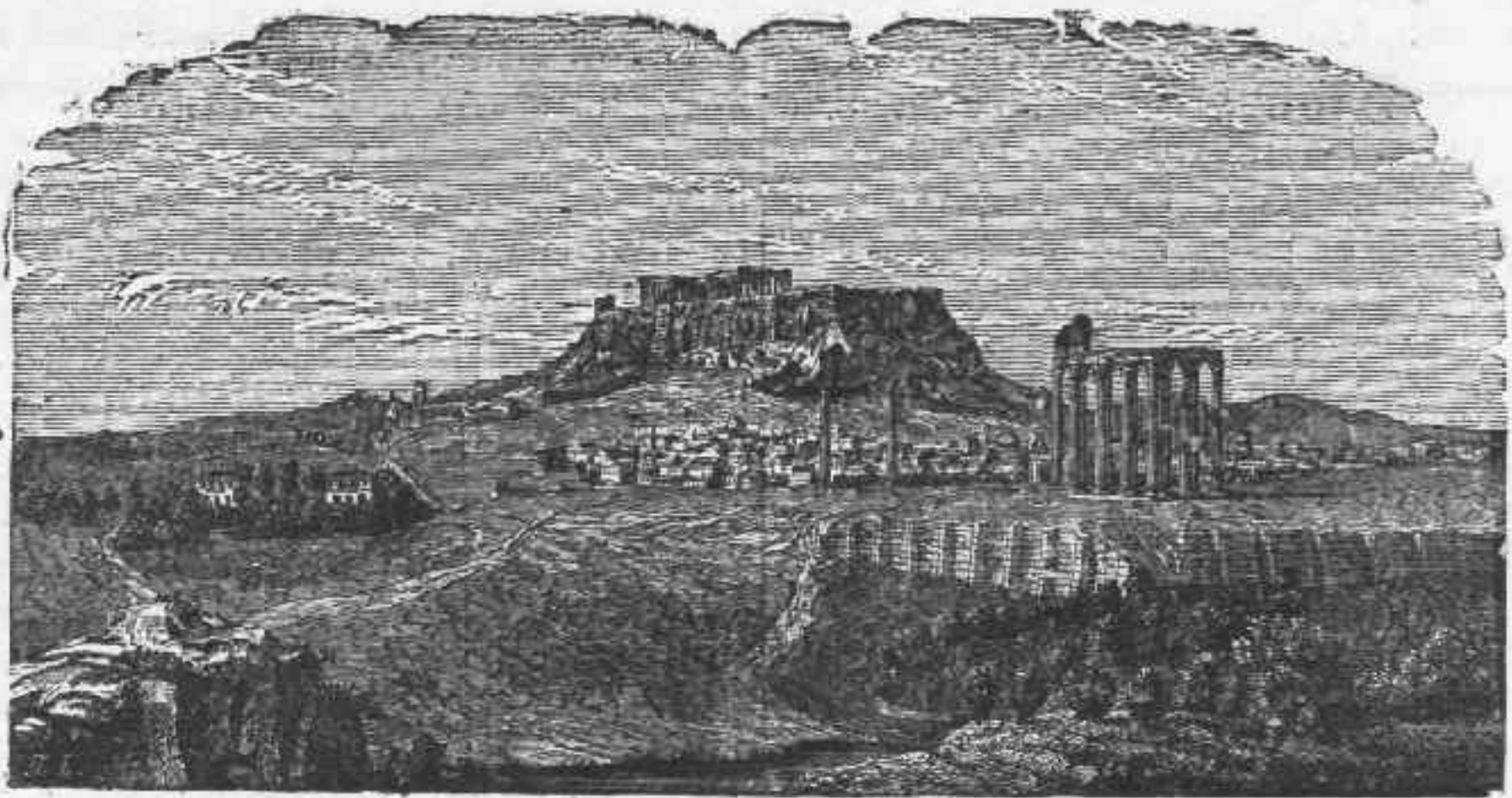

ΠΑΝΔΩΡΑ.

1 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ, 1868.

ΤΟΜΟΣ ΙΘ'.

ΦΥΛΛΑΔΙΟΝ 445.

ΤΑ ΛΑΛΟΥΝΤΑ ΖΩΑ (¹),

Ποίημα τοῦ Ἰταλοῦ Ἰωάννου Κάστη.

ΑΣΜΑ Θ'.

Η ΑΝΑΤΡΟΦΗ.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ.

ΒΑΡΕΙΑΝ ὁ διάδοχος καθηγητῶν λαμβάνει,
Καὶ τάσεις ἄρχοντος νωθροῦ καὶ ἐλαφροῦ δεικνύει·
Ἀλλ' ἤδη τὴν ἐπιρροὴν τὸ ὑπουργεῖον χάνει,
Καὶ ἡ ἀντιβασίλισσα τὸν Σκύλον ἀπολύει,
Καὶ πρόεδρον, Ἀλώπεκα τὴν φαύλην, διορίζει.
Ὁ Σκύλος πνέει μένεα κ' ἐκ τῆς ὀργῆς ἀφρίζει.

4

Δι' ἓνα βασιλόπαιδα, θν ἐκ μητρὸς κοιλίας
Διάδοχον προώρισε τῆς φύσεως ὁ νόμος,
Καθ' ὃν θὰ λάβῃ ἐν καίρῳ τοῦ κράτους τὰς ἡνίκας,
Ὡς ἀναγκαῖος, φυσικὸς, ἄμεσος κληρονόμος

(¹) Δημοσιεύσας πρὸ τριῶν μηνῶν τὸ πρῶτον ἄσμα τοῦ γνωστοῦ σατυρικοῦ ποιήματος, τοῦ ἐπιγραφομένου «Τὰ λαλοῦντα ζῶα» (φυλλάδ. 439 Πανδώρας), ἐκδίδω σήμερον καὶ τὸ ἕνα-τον, τὸ ὁποῖον πραγματεύεται περὶ τῆς ἀνατροφῆς καὶ τῶν διδασκάλων τοῦ νεαροῦ τῶν ζώων ἡγεμόνος.

Ἐν Ἀθήναις κατὰ Ὀκτώβριον 1868.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΠΕΡΒΑΝΟΓΛΟΣ.

Ἐκείνου, ὅστις ἔλαβεν ἐκ φύσεως τὸ δῶρον
Νὰ ἔχῃ σπέρμα εὐγενὲς, σπέρμα βασιλοφόρον·

2

Δι' ἓνα βασιλόπαιδα, γλυκύτης ἢ κακίας
Σύνεσις καὶ περίσκεψις, ἀμάθεια ἢ γνώσεις,
Νωθρότης ἢ ἀγχίνοια, ἢ πνεῦμα ἢ βλακία,
Εἴν' ὅλως ἀδιάφοροι ἰδιοτήτων δόσεις·
Αὐτὸν λαοὶ θὰ προσκυνοῦν, καθεὶς θὰ κολακεύσῃ,
Εἴτε καλὸς εἴτε κακὸς, αὐτὸς θὰ βασιλεύσῃ.

3

Ἵσως εἰς βασιλόπαιδα περιττοτάτη μάλλον
Καθίσταται ἡ μάθησις, διὰ τὸν μόνον λόγον,
Ὅτι τοὺς κόπους δύναται νὰ νέμεται τῶν ἄλλων.
Καὶ ἄφροντις νὰ κάθεται, ἡσύχως πίνων, τρώγων.
Ὅταν δὲν κάμνης τίποτε καὶ ὕλ' ἀπολαμβάνης,
Πρὸς τί τοὺς κόπους τοὺς πολλοὺς χωρὶς σκοπὸν νὰ

4

[χάνης ;

Πλὴν βλέπομεν εἰς τὰς Αὐλὰς, ἔθος ὅτι τηρεῖται,
Εἰς πρίγκηπα, διάδοχος ἂν οὗτος θρόνου ᾗναι,
Μαθήσεως καὶ ἀγωγῆς χροιά νὰ χορηγῇται,
Ἦτις πολλάκις δίδεται καὶ πρὸς τὸ θεαθῆναι·
Νὰ δώσῃ καὶ ἡ Λέκινα ἔχει ἐπιθυμίαν
Εἰς τὸν υἱὸν ἀνατροπὴν, τοῦ θρόνου ἀνταξίαν.

5

Καὶ ἐπαιδὴ ὁ βασιλεὺς τοῦ γένους τοῦ μεγάλου
Τῶν ζώων ἔχει ἀφορμὴν ζῶα πολλὰ νὰ βλέπῃ,

Ἀνάγκη ἦτο, ἱκανοῦ νὰ τύχη διδασκάλου,
Ὅστις καὶ γλῶσσας ἀρκετὰς γνωρίζων καθὼς πρέπει,
Ὅρθως καὶ εἰς τὴν ἔννοιαν αὐτῶν νὰ ἐμβαθύνῃ,
ὥστε ὁ μέλλων βασιλεὺς πολὺγλωσσος νὰ γείνη.

6

Ὁ ὄνος πλὴν ἀντέλεγε μ' ἐπιμονὴν εἰς ταῦτα,
Ὅτι δὲν ἦτο δίκαιον μόνον διὰ νὰ μάθῃ,
Ὁ πρίγκηψ εἰς μαθήματα ν' ἀσχοληθῇ τοσαῦτα,
Διότι (ὃ μὴ γένοιτο!) ἡδύνατο νὰ πάθῃ
Ἐκ τῆς μελέτης τῆς πολλῆς τὸ σεβαστόν του σῶμα,
Νὰ χάσῃ τὴν ὑγίαν του, νὰ χάσῃ καὶ τὸ χρῶμα.

7

Διότι κρίσις, σύνεσις, δραστηριότης, πνεῦμα
Δὲν εἶναι ἰδιότητες ἀξίαι ἡγεμόνων.
Ὁ ἡγεμὼν ἀμεριμνεῖ, προστάζει μὲ τὸ νεῦμα,
Καὶ κάθεται μηχανικῶς εἰς τὸν λαμπρὸν του θρόνον
Κι' ἀφίνει τὸν ὑπήκοον καὶ βάρη νὰ σηκόνῃ
Καὶ ἀγδίζει τῶν σπουδῶν, νὰ πάσχῃ, νὰ ἰδρύνῃ.

8

Ὅθεν προτείνει πρόθυμος ὠρίμως νὰ σκεφθῶσι,
Νὰ δώσωσι διαταγὴν τὴν γλῶσσαν ἀφορῶσαν,
Καὶ ὅλα νὰ ἀναγκασθοῦν τὰ ζῶα νὰ λαλῶσι,
Ἡ τὴν γνωρίζουσιν ἢ μὴ, τὴν μίαν μόνην γλῶσσαν,
Καὶ τοῦ λοιποῦ ὀριστικῶς μόν' ἡ λεοντικὴ
Νὰ γείνη γλῶσσα ἀρχουσα, καὶ γλῶσσα γενική.

9

Ὁ δοῦλος νὰ ἐργάζεται ἀντὶ τοῦ ἡγεμόνος
Ἐφάνη πράγμα φυσικὸν καὶ δίκαιον ἐν γένει.
Ὁ Σκύλος πλὴν παρέστησε τὸ ἄτοπον ἐντόνως·
«Ναὶ μὲν οὐδὲν ἀδύνατον εἰς ἄρχοντ' ἀποβάνει,
Ἀλλὰ συχνὰ προσκόμματα γεννῶνται αἰφνιδίως,
Προσβάλλοντα τὴν θέλησιν τοῦ ἄρχοντος καιρίως.»

10

«Ὁ οὐρανὸς δὲν ἔδωκεν εἰς ὅλους τὰς ὁμοίας
Προθέσεις κι' ἰδιότητες, οὐδὲ ὁμοίας φύσεις·
Καὶ ὄργανα μᾶς ἔδωκε κατασκευῆς παντοίας.
Ὅθεν μὲ ὅλας τὰς σοφὰς τοῦ ὄνου ἀντιρρήσεις,
Δὲν ἦτο φύσει δυνατόν, καὶ πρόθυμ' ἂν φανῶσι,
Τὰ ζῶα τὴν λεοντικὴν ὅλα νὰ ὁμιλῶσι.

11

«Εἶναι πτηνὸν, προσέθηκε τὴν κεφαλὴν ὑψώσας,
Γνωστὸν διὰ τὴν ἐκτακτον μεγάλην εὐκολίαν,
Μεθ' ἧς μανθάνει καὶ λαλεῖ τὰς διαφόρους γλώσσας,
Ζῶον ἀντάξιον αὐλῆς διὰ τὴν ποικιλίαν
Τοῦ τῶν πτερῶν χρωματισμοῦ, ὄντος ποτὲ πρασίνου
Ποτὲ γλαυκοῦ καὶ κυανοῦ καὶ ἐρυθροκιτρίνου.

12

«Τὸ ζῶον τοῦτο τὸ λαμπρὸν καλεῖται Παπαγάλλος
Καὶ ἂν καὶ ἦναι ἐκτακτον, τὸ θεωροῦμεν χρεός,
Νὰ τὸ θερμοσυστήσωμεν· ἀξίζει δὲ μεγάλως.
Ὁ Κάστωρ μὴ δὲν ἔλαβεν, ὁ τέκτων ὁ σπουδαῖος,

Ἄν καὶ ζῶον ἀμφίβιον, δικαίως, κατ' ἀξίαν,
Ἐν τῇ βασιλικῇ αὐλῇ προχθὲς ὑπηρεσίαν;»

13

Παραδεκτὴ ἐγένετο ἡ πρότασις τοῦ Σκύλου,
Ὅτι καταλληλότερος πρὸς τοῦτο κανεῖς ἄλλος
Δὲν ἦτο τοῦ πρωτοφανεοῦ, τοῦ παραδόξου φίλου.
Εὐθὺς λοιπὸν καὶ παμφηρεῖ κληθεὶς ὁ Παπαγάλλος
Προνομιούχος τῶν γλωσσῶν καθηγητὴς ἐχρίσθη.
Καὶ τοῦ μικροῦ μας ἄρχοντος διδάσκαλος ὤρίσθη.

14

Ἀστραπηδὸν ἡ εἰδήσις ἐγνώσθη ὅτι νέος
Ἐνεφανίσθη αὐλικός, τ' ὄνομα Παπαγάλλος·
Κι' εὐθὺς πρὸς τὰ ἀνάκτορα μετέβησαν δρομαίως
Τὰ ζῶα, νὰ θαυμάσωσι τὸ σπάνιον του κάλλος,
Τὸ χρῶμά του ἐξέταζον, τὸ ῥάμφος τὸ γενναῖον,
Καὶ ἀνεβόων ἐκθαμβά· Μὰ τὸν Θεὸν ὠραῖον!

15

Ὁ δὲ σοφὸς διδάσκαλος, τὸν Σκύλον δικαίως,
Ἀνέλαβε τὸ ἔργον του μὲ τόσῃν προθυμίαν,
ὥστε ὁ πρίγκηψ μαθητὴς καὶ πλείστως ὕσας γλώσ-
Καὶ διαλέκτους ἔμαθε μὲ ἄκραν εὐκολίαν, [σας
Καὶ ὅταν τις τὸν ἤκουεν, ἐνόμιζέ τις μάλλον,
Ὅτι ἀκούει πράγματι λαλοῦντα Παπαγάλλον.

16

Πρὸς τούτοις ζῶον σοβαρὲν, ἐξοχὸν ἐζητεῖτο,
Γνωρίζον τὴν ἱατρικὴν, ὥστε μετ' ἐπιμόνου,
Πιστῆς ἀφοσιώσεως, ὁσάκις ἀπαιτεῖτο,
Νὰ προφυλάττῃ τὴν ζωὴν τοῦ πολυτίμου γόνου,
Κ' ἐν γένει νὰ διατηρῇ αὐτὸν ἐν εὐρωστίᾳ
Μὲ τὰς σοφὰς του συμβουλὰς, μὲ βδέλλας καὶ ξηρία.

17

Καὶ εἶχεν ἤδη προταθῇ, πρὸς τὸ καλὸν τοῦ κράτους,
Ὁ μέγας Ἱπποπόταμος, ὅστις μεγάλῃν φήμην
ὥς ἄλλου εἶχε Γαληνοῦ ἢ ἄλλου Ἱπποκράτους,
Τοσοῦτον τὴν ἱατρικὴν κατέχων ἐπιστήμην,
ὥστ' ἐπεχειρεῖ κ' ἐφ' αὐτοῦ ἀφαίμαξιν γενναίως,
Ἐπ' ἀκανθῶν τὰς φλέβας του ἀνοίγων θαρρῶς ἀλῶς.

18

Πλὴν ἐφοβήθ' ἡ Λέαινα, κ' οἱ ἄλλοι σύμβουλοί της,
Μὴ μὲ τὴν ἀκατάσχετον ὁ ἱατρὸς ὁρμήν του,
Πρὸς μὲν τοὺς ἄλλους δῆμιος, πρὸς ἑαυτὸν τεχνίτης,
Καταδροχθῇ ἐξάφνα τὸν νέον μαθητὴν του·
Διότι μόν' οἱ ἱατροὶ, κι' οἱ ἄρχοντες στρεβλόνουν
Τὸν κόσμον ἀτιμωρητὶ, καὶ ἀποινὶ σκοτόνουν.

19

Καθὼς δ' ἐν μέσῳ τῶν πτηνῶν εὖρον ἐπιτηδεῖως
Τὸν Παπαγάλλον τῶν γλωσσῶν διδάσκαλον σπου-
Πάλιν ἐν μέσῳ τῶν πτηνῶν ἠθέλησαν ὁμοίως [δαῖον,
Νὰ εὕρουν κ' ἓνα ἱατρὸν οὐχὶ ἐκ τῶν τυχαίων.
Νὰ ἐκλεχθῇ ἀμφίβιον. ἡ γνώμη ἀπερρίφθη,
Καὶ ἱατρὸς τοῦ πρίγκηπος ἡ Ἰδὴς προσελήφθη.

20

Καθότι τὸ πτηνὸν αὐτὸ τοσαύτας θεραπείας
Γνωρίζει καὶ ἐπιχειρεῖ κατὰ παντοίων πόνων,
ἵσται δασύς αἰσθάνει σκληρότητας κοιλίας
Ἡ τῶν ἐντέρων ἐμφραξίν, τὸ κλίσμα θέτει μόνον,
Τὸ βάμφορ, ὡς περ σύριγγα, μακρὸν προτεταμένον
Γεμίζων ὅλον μὲ ὑγρὸν, καλῶς ἐσλευασμένον.

21

Πρὸς τούτοις ἦν ἐπάνγκας νὰ εὑρεθῇ ἐν βίᾳ
Καὶ ζῶν τι πολυμαθὴς, ζῶν πανεπιστῆμον,
ἵνα τῷ βασιλόπαιδι ἐμβάλη τὰ στοιχεῖα
Τῶν διαφόρων γνώσεων, τερπνῶν καὶ ὠφελίμων,
Νὰ ἦναι δὲ καὶ ἱστορικὸς καλὸς καὶ χρονογράφος,
Καὶ φιλόλογος κριτικὸς καὶ μέγας γεωγράφος.

22

Ἡ ἱστορία, ὡς γνωστὸν, ἐκλήθη τὸ σχολεῖον
Τῶν βασιλέων· ἐξ αὐτῆς εὐκόλως τις γνωρίζει
Τὰ κράτη πῶς ἀνίστανται, καὶ πῶς ἐκ θεμελίων
Κρημνίζονται μὲ τὸν καιρὸν· αὐτὴ προσδιορίζει
Ἐκ παρελθόντων μέλλοντα, καὶ γεγονότων νέων
Τ' ἀρχαῖα εἶναι κάτοπτρον, ὑπόδειγμα σπουδαῖον.

23

Ἀπάντων ἡ ἐνέργεια εἰς κίνησιν ἐτέθη,
Ἦλθ' ὅλην τὴν προσπάθειαν, τοὺς κόπους καὶ τὴν
Τῶν τετραπόδων οὔτε ἐν κατάλληλον εὑρέθη [ζάλην,
ἵσται πτηνὸν ἐδέξσε ν' ἀναζητήσουν πάλιν,
Ἀλλὰ πτηνὸν, οὐ τῆς μακρᾶς ὑπάρξεως τὸ νῆμα
Σχεδὸν αἰωνιότητος ν' ἀποτελῇ ἐν τμήμα.

24

Φοῖνιξ τὸ πολυθρύλλητον πτηνὸν αὐτὸ καλεῖται.
Καὶ εἶναι συνομίληκον τοῦ κόσμου, βεβαιούσι.
Διὸ καὶ ὅσα μαρτυρεῖ καὶ ὅσα διηγεῖται
Κύρος συγχρόνου συγγραφῆς αὐθεντικὸν τηροῦσι.
Εἰς τὸν αὐτάπτην μάρτυρα καὶ σύγχρονον συνήθως
Δίδει κατὰ προτίμησιν ἀκρόασιν τὸ πλῆθος.

25

Ἐκθέτει μάχης παλαιάς, αἱμακτηράς, φρικώδεις;
Σὺς λέγει· αὐταὶ ἐγεναν ἐπὶ τῶν ἡμερῶν μου.
Ἐξιστορεῖ ἀπίστευτα, ἡ πράξεις τερατώδεις;
Τὰς εἶδον, ἀποκρίνεται, διὰ τῶν ὀφθαλμῶν μου.
Αὐτὸς πρὸς παρκαμπόντας σοφοὺς δὲν ὁμοιάζει·
Παραπομπὰς καὶ σχόλια καθεὶς ἀηδιάζει.

26

Πρὸς ταῦτοις δὲ ὁ Φοῖνιξ, ἂν μετὰ πολλοὺς αἰῶνας
Τοῦ γήρατος προκισθῇ τὴν ὀχληρὰν ἀγκάλην,
Παρασκευάζει τὴν πυράν, τὴν ἄπτει κατὰ μύνας,
Καὶ νέος ἐκ τῆς τέφρας τοῦ ἀναγεννᾶται πάλιν.
Οὕτω καὶ ὁ σκώληξ, τυλιχθεὶς μὲ μέταξον τὸ σῶμα,
Μὲ νέαν, χρυσαλλίς, μορφήν ἐξέρχεται καὶ χρῶμα.

27

Πλὴν, φίλοι ἀναγνώστριαί, τὸ γῆρας ἂν φοβῆσθε,
Τὰς παρειάς σας ἂν αὐτὸ τὰς λείας ρυτιδῶνῃ,
Σὺς λέγω, μὴ τὸν Φοῖνικα, μὴ πρὸς Θεοῦ μιμῆσθε.
Ν' ἀνεγεννᾶτ' ἐκ τοῦ πυρὸς καθεὶς δὲν κατορθάνει.
Ἡ δοκιμὴ ἡδύνατο νὰ ἦν ἐπιζημία,
Διότι ἡ περίπτωσις τοῦ Φοίνικος σπανία.

28

Ἀλλ' ἂν καὶ περιέτρεχε τοῦ Φοίνικος ἡ φήμη
Καθ' ὅλην τὴν ἀνκτολὴν ἀνὰ ἐκάστου στόμα,
Κ' ἐκαίθεν ἦλθε πρὸς ἡμᾶς ὡς εἰδησις ἐτοίμη,
Οὐδεὶς τὸ σπάνιον πτηνὸν εἶχεν ἰδεῖ ἀκόμα.
Καὶ ὅμως λέγουν οἱ πολλοὶ μὲ πλείστην εὐπιστίαν,
Ὁ Φοῖνιξ ὅτι κατοικεῖ κατὰ τὴν Ἀραβίαν.

29

Ὅθεν εὐθὺς καὶ πρέσβευσις πρὸς τὸν κλεινὸν ἐστάλη,
Ῥητὴν λαβοῦσα ἐντολὴν αὐτῷ νὰ παραστήσῃ,
Τῶν τετραπόδων ἡ Αὐλὴ ὅτι τὸν προσεκάλει,
ἵνα εἰς θέσιν ἑξοχόν, περιφανῇ καθίσῃ
Ἐν μέσῳ τοῦ λαμπροῦ χοροῦ τῶν ἄλλων διδασκάλων,
Μετὰ πολλῶν ἀπολαβῶν, μετὰ τιμῶν μεγάλων.

30

Δρομάς καὶ δύο Ἐλαφοί, οἱ πρέσβεις τῆς Λααίνης,
Ἀφ' οὗ τὸ δρομολόγιον συνέταξαν μὲ βίαν,
Διέτρεξαν μετὰ σπουδῆς καὶ τῆς ἀπαιτουμένης
Πρὸς τοῦτο ἱκανότητος ὅλην τὴν Ἀραβίαν,
Τὴν Ἑρημον, Εὐδαίμονα καθὼς καὶ τὴν Πετραίαν·
Ὁ Φοῖνιξ ὅμως οὐδαμοῦ· οὐδὲ κἂν κατ' ἰδέαν.

31

Ἐμόχθησαν, ἐζήτησαν, τὰ ζῶα ἐρωτῶντες
Οὐ μόνον τὰ τετράποδα, τὰ στίφη τῶν ὀρνέων,
Ἀλλὰ καὶ τὰ ἀνθρώπινα, παντοῦ διερευνῶντες
Καὶ εἰς κοιλάδας ὁροσεράς, καὶ ἐπὶ γυμνῶν ὀρέων.
Καθεὶς περὶ τοῦ Φοίνικος εἶχεν ἀκούσει ἦδ',
Ἀλλὰ κανεὶς τὸν Φοῖνικα ποτὲ δὲν εἶχεν ἰδεῖ.

32

Ἀποτυχοῦσα ἔσπευσεν εὐθὺς νὰ ἐπανέλθῃ
Ἡ πρέσβευσις, καὶ καθ' ἑδὸν τυχαίως συνυντήθη
Μὲ τὴν λεπτόπουν Ἰβίδα, εἰς ἣν καὶ ἀνηγγέλθη,
Ὅτι τοῦ βασιλόπαιδος ὡς ἱατρὸς ἐκλήθη.
Ἡ Ἰβίς τὸν διορισμὸν μετὰ χαρᾶς δεχθεῖσα,
᾿Ωδευσε, μὲ τοὺς πρεσβευτὰς προθύμως ἐνωθεῖσα.

33

Ἐξῆλθε νὰ ὑποδεχθῇ τὴν τριμελῆ πρεσβεῖαν
Ἐν παρατάξει ἡ Αὐλὴ, τὸ σπάνιον παθοῦσα
Πτηνὸν νὰ ἰδῇ. Αἰφνης δὲ καὶ παρὰ προσδοκίαν
Παρουσιάζει ἡ Δρομάς τὸν ἱατρὸν, εἰποῦσα.
Ὅτι ὁ πολυζήτητος ἱστορικὸς σπουδαῖος
Ὅα ἦτον ἂν ἰδανικὸν, ἀνύπαρκτον βεβαίως.

34

Ἐγνώσθη τότε ὅτι καὶ τὰ πλούσια ἐκεῖνα
 Τοῦ Φοίνικος λεγόμενα πτερὰ, μὲ τὰ ὅποια
 Ἐξήρχετο ἡ Ἄνασσα ἅπαξ ἡ δὲ τὸν μῆνα
 Εἰς ἐπιστήμους τελετὰς, ψεῦδος καὶ ἀγυρτεία,
 ὣς ἀληθὴ ὑπὸ δεινοῦ ἀγύρτου πωληθέντα,
 Καὶ διὰ τὴν βασιλίσσαν τυφλῶς ἀγοραζθέντα.

35

Ἰδόντες τὴν μεγάλην των οἱ αὐλικοὶ ἀπάτην
 Ἐμειναν ὡς ἐμβρόντητοι, μὲ χάσκον ὅλοι στόμα,
 Ἀκόμη δὲν ἐπεΐθοντο ὅτ' ἤλπισαν εἰς μάτην.
 Ὁ πρίγκηψ περιέστρεψε χλευαστικὸν τὸ ὄμμα
 Περιγελῶν μετὰ πικρᾶς, βλακώδους εἰρωνείας
 Καὶ αὐλικούς, κ' ἱστορικούς, καὶ αὐλὰς καὶ ἱστορίας

36

Τοῦ Πελαργοῦ καὶ Γερανοῦ ἡ ἐξαδέλφη Ἰβίς
 Τὸ σοβαρὸν ἀνέλαβε τοῦ ἱατροῦ καθήκον,
 Κι' ὡς πράττει ὁ ἀκάμκτος, ὁ ἔμψρων παιδοτρίβης
 Τὸν ἀνακτα ἐπιτηρεῖ καὶ ἔξω καὶ κατ' οἶκον.
 Προσεκτικῶς τὰ φηγνὰ ἐκλέγει καὶ ζυγίζει
 Κι' ἐγκράτειαν καὶ δίαιταν πρὸ πάντων διορίζει.

37

Συμβαίνει πλὴν ἐνίοτε ἀπὸ ἀδυναμίαν,
 Μὲ ὅλην τὴν ἐπιβλεψιν, 'ς τοῦ ἱατροῦ τὸ πείσμα,
 Ὁ στόμαχος τοῦ πρίγκηπος νὰ πάθῃ δυσπεψίαν·
 Ἡ Ἰβίς τότε παρευθὺς τῷ διορίζει κλίσμα·
 Τὸ κλίσμα, ἔχει ὡς ἀρχήν, ἐγκαίρως ὅταν δώσης
 Τοῦ ἀσθενοῦς σου τὴν ζωὴν θὰ δυνηθῇς νὰ σώσης.

38

Εἰτ' χωρησάντων 'ς τὴν Αὐλὴν πτηνῶν καὶ ἀμφιβίων
 Ηὐζήθη καὶ ὁ ἀριθμὸς τῶν ξένων διδασκάλων,
 Ἡδ' ἡ αὐλὴ προσέλαβεν, ἐκτὸς τῶν ἐντοπίων,
 Τὸν Κάστορα, τὴν Ἰβίδα, τὸν μέγαν Παπαγάλλον,
 Κ' ἐγνώσθη ὅτι κέκτηνται τῶν πτερωτῶν τὰ γένη
 Καὶ νοῦν καὶ ἱκανότητα καὶ μάθησιν ἐν γένει.

39

Ἐνταῦθα σημειώσατε ἐν παρενθέσει ὅτι
 Ἐκ τῶν Ἀκαδημαϊκῶν, τῶν σοβαρῶν προσώπων,
 Οὐδεὶς ἐκρίθη ἄξιος καθηγητῆς, διότι
 Φροντὶς εἶναι τὰ γράμματα μόνον κοινῶν ἀνθρώπων·
 Ὡστ' ἐπειδὴ ἡ μάθησις τῶν Αὐλικῶν χωλαίνει
 Διδάσκαλοι νὰ προσκληθοῦν ἀναγκῇ ἦτο ξένοι.

40

Κόπους πολλοὺς κατέβηκεν ὁ φειδωλὸς ὁ ὄνος,
 Χρημάτων μέγας ζηλωτής, καὶ θέσεων καὶ φήμης,
 Τετράπους ν' ἀναγορευθῇ καθηγητῆς· πλὴν μόνος,
 Ν' ἀποσυρθῇ ἐδέησε· καθότι ἐπιστήμης
 Ἀμφίβια καὶ πτερωτὰ κάτοχα εἶναι μόνον,
 Ὡς ἱκανῶς ἀπέδειξε πολλῶν ἡ πείρα χρόνων.

41

Ἡ Ἄρκτος ἐκ τῶν αὐλικῶν τὸ εἶχε κατορθώσει
 Νὰ λάβῃ θέσιν, μ' ἐντολήν, πρὸς τὰς κομψὰς κινήσεις
 Τοῦς πόδας τοῦ βασιλικοῦ τεκνίου νὰ μορφώσῃ·
 Καὶ ναὶ μὲν, σῶμα χορευτοῦ δὲν τῇ παρέχ' ἡ φύσις
 Πλὴν τότε ὡς χορεύτρια εἶχε μεγάλην φήμην,
 Κατέχουσα καὶ σήμερον αὐτὴν τὴν ἐπιστήμην.

42

Ὁ Πίθηξ, εἶναι βέβαιον, ἦτον ὡς πρὸς τὰ εἶδη
 Τῶν ἐλιγμῶν καὶ τῶν χορῶν καλλίτερος τῆς Ἄρκτου
 Πλὴν τελετάρχου τῆς Αὐλῆς τὴν θέσιν εἶχεν ἤδη,
 Θέσιν τοῦ πρώτου αὐλικοῦ καὶ σχεδὸν αὐθυπάρχτου.
 Πῶς δύο ἀξιώματα νὰ λάβῃ εἰς καὶ μόνος;
 Πῶς τελετάρχης τῆς Αὐλῆς καὶ χορευτῆς συγχρόνως;

43

Πρὸς δὲ ὁ Πίθηξ, τῆς Αὐλῆς ὁ μέγας τελετάρχης,
 Ὅσον ταχύς, εὐκίνητος καὶ ἐλαφρὸς καὶ ἂν ἦτο,
 Ποσῶς δὲν ἦτο δυνατόν νὰ ἦναι καὶ αὐλάρχης
 Καὶ τοῦ χοροῦ διδάσκαλος· διότι ἀπαιτεῖτο
 Εἰς ἐπιστήμους τελετὰς καὶ εἰς ἄλλας περιστάσεις
 Νὰ διευθύνῃ μουσικὰς, χοροὺς καὶ παραστάσεις.

44

Εἰς τὰς στροφὰς καὶ τοὺς χοροὺς προόδους τερασίας
 Ὁ βασιλόπαις ἔκκαμε, πρὸ πάντων εἰς τοὺς μίμους,
 Πρὸς οὓς ὁ νέος βασιλεὺς ἐκ πρώτης ἡλικίας
 Διάθεσιν ἐδείκνυε καὶ τάσεις περιφήμους.
 Κινεῖ κομψῶς τὸ βλέμμα του, τὸ σῶμά του λυγίζει,
 Πρᾶγμα τ' ὅποιον πάντοτε τοὺς ἄρχοντας στολίζει.

45

Λέγεται, καὶ τὴν Ὀρνίθα ὅτ' εἶχον κατατάξει
 Εἰς τῶν κλεινῶν καθηγητῶν τὴν σοβαρὰν χορείαν,
 Τὸν νέον βασιλόπαιδα τὸ γράφειν νὰ διδάξῃ·
 Πλὴν ἀκριβῆ δὲν ἔχομεν, βεβαίαν μαρτυρίαν,
 Ὅτι νὰ γράφῃ ἤξευρε τὸ τέκνον βασιλέως,
 Κι' ἡ ἱστορία σιωπᾷ περὶ αὐτοῦ τελέως.

46

Ἐκτὸς δὲ τούτου ἔπρεπεν οὐ μόνον πρὸς τὰ θεῖα
 Ὁ βασιλόπαις ἔθιμα τὸ σέβας ν' ἀποκτήσῃ,
 Ἀλλὰ καὶ νόμους ἱεροῦς, οὓς ἡ θεολογία
 Τῶν ζώων ἐγκαθίδρυσε, νὰ μάθῃ νὰ γνωρίσῃ·
 ἔχουν πολλὴν ἐπιρροὴν εἰς τὰ θνητὰ τὰ ὄντα,
 Καὶ μάλιστα εἰς βασιλεῖς, θρησκευτικὰ προσόντα.

47

Τὴν θέσιν τοῦ καθηγητοῦ, ἄνευ ἀμφιβολίας
 Νὰ λάβῃ ἔπρεπεν ἡ Γλαύξ. Καὶ ἱερεῖς συνάμα
 Αἱ Γλαῦκες ἦσαν καὶ γνωστοὶ διδάσκαλοι θρησκείας
 Ὡς οἱ Βραχυμᾶναι ὕστερον, οἱ Βόνζοι καὶ οἱ Λάμκ
 Ἐν χώρᾳ τῇ Τιβετικῇ, ἐν Κίνᾳ καὶ ἐν Ἰνδίᾳ,
 Ὡς ἐν Εὐρώπῃ Μοναχοὶ, Δερβίσαι δ' ἐν Τουρκίᾳ.

48

Πλὴν περὶ τούτου ἐν καιρῷ θὰ σᾶς εἰπῶ εὐθέως,
 Τώρα σᾶς λέγω ὅτι Γλαυκῆς ἡ αἰδουσιμωτάτη,
 ἔλαβε θέσιν αὐλικοῦ μεγάλην, καὶ προσθέτω
 ὅτι τοσοῦτον σεβαστὴ κατέστ' εἰς τὸ παλάτι,
 Τόσσην ἰσχὴν κ' ἐπιρροὴν ἀπέκτησε συντόμως,
 ὥστ' ἀνεδείχθη τῆς Αὐλῆς χρησμὸς, Πυθία, νόμος.

49

Πρὸς δὲ συγκατελέγοντο εἰς τὴν μεγάλην τάξιν
 τῶν διδασκάλων καὶ πολλοὶ, οἵτινες εἶχον μόνον
 τὸν τίτλον τοῦ καθηγητοῦ, οὐχὶ δὲ καὶ τὴν πράξιν·
 Διδάσκαλοι πολεμικῆς, γυμναστικῶν ἀγώνων,
 Στατιστικῆς, ὑδραυλικῆς, ἀλγέδρας καὶ χημείας,
 Ἀστρολογίας, φυσικῆς, ὡς καὶ νεκρομαντείας.

50

Καὶ ἄμοιροι μὲν ἐντελῶς οἱ πάνσοφοι ἐκαῖνοι
 τῶν πρώτων εἶναι ἅπαντες τῆς τέχνης τῶν στοιχείων·
 Πλὴν τοῦτο ἀδιάφορον· ὁ ἀριθμὸς συνταίνει
 εἰς τὸ ν' αὐξάνῃ τῆς Αὐλῆς τὸ στίλβον μεγαλεῖον·
 Καὶ ὅλος ὁ σωρὸς αὐτός, πομπῶδεις τίτλους φέρων,
 εἶχε πολλὴν ἐπιρροὴν ἐπὶ τῶν ἀπλουστέρων.

51

Κατὰ ῥητὰς δ' ἐν σώματι μετέβαινον ἡμέρας
 τὸ σέβας νὰ προσφέρωσι τῷ ἄρχοντι τοῦ θρόνου,
 Κι' ἀφ' οὗ πολλὰ τῷ ἔλεγον καλὰ μέχρις ἐσπέρας,
 τὴν δόξαν ἀποβλέποντα τοῦ τρισεβάστου γόνου,
 τὰς ἀρετὰς του μὲ πολλὴν ἐξύμνουν καλακαίαν,
 καὶ ἀνεχώρουν κάμνοντες ὑπόκλινιν βαθεῖαν.

52

Ἀλλ' ὅμως εἶναι βέβαιον, αὐτοὺς τοὺς διδασκάλους
 Παντάπασιν οἱ Αὐλικοὶ οἱ ἄλλοι δὲν ἐτίμων,
 Κηφῆνας τοὺς ὠνόμαζον, νωθροὺς, στενοκαφάλους,
 μὲ ἐπιθέτων στολισμὸν οὐχὶ πολὺ εὐσχήμων·
 Ἐνὶ δὲ λόγῳ παίγιον τὸ σῶμα τοῦτο ἦτο,
 καὶ σῶμα γελωτοποιῶν παρ' ὅλων ἐκαλεῖτο.

53

τῶν ζώων ὅμως τὰ πολλὰ αὐτὸν τῶν φιλοσόφων
 τὸν ὅμιλον ἐθύμαζον, καὶ ἦσαν πεπεισμένα
 πῶς αἱ δυνάμεις τοῦ νοῦς τοῦ ἀνακτος ἐρρόφων,
 ὡς ἐλκυστήρες ἰσχυροί, τὰ περιεσκεμμένα
 σοφὰ αὐτῶν διδάγματα τῆς ἐπιστήμης πάσης,
 καθὼς ῥοπα τὰ ὕδατα ὁ αἶψων τῆς θαλάσσης.

54

Πλὴν ταῦτα δὲν ἀπῆρτιζον τὸ πρώτιστον στοιχεῖον
 ἀνατροφῆς βασιλικῆς· ἀνάγκη ἦτον ἔτι,
 ἀνάγκη ἀπαραιτήτου τοῦ ὑψηλὸν τεκνίον,
 εἰς δ' ἐλπίδας ἕκαστος χρηστὰς ἐναποθέτει,
 ν' ἀσχοληθῇ μὲ πράγματα, σεμνοπρεπῆ, σπουδαῖα
 τῶν ἡγεμόνων ἄξια καὶ μᾶλλον ἀνγκυαῖα.

55

Ἐκτὸς αὐτῶν τῶν στολισμῶν, ὅπως κλεισθῇ τὸ γόμφος
 τῶν χλευαστῶν κ' ἐπικριτῶν καὶ ἡ ὁδὸς τῆς φήμης,
 ἔπρεπεν ὁ διάδοχος νὰ διδχθῇ ἀκόμα
 μαθήματα πολιτικῆς, σπουδαίας ἐπιστήμης.
 Γάττος καὶ ὄνος μὲ πολλὴν προτείνουν προθυμίαν
 τὴν πονηρὰν Ἀλώπεκα πρὸς τὴν διδασκαλίαν.

56

Ἡ τέχνη τῆς Ἀλώπεκος ἦτο γνωστὴ πρὸ χρόνων·
 αὐτὴ ἀρχὰς πολιτικῆς κατώρθωσε νὰ θέσῃ
 καὶ σύστημα ἀντάξιον σοφῶν ἐπιστημόνων·
 αὐτὴ τὸν τρόπον εὗρηκε τὰ ἄκρα νὰ συνδέσῃ,
 καὶ κατ' ἐκείνους τοὺς καιροὺς ἦτο σχεδὸν ὅν θέλῃς,
 κ' ἐδίκαιούτο νὰ κληθῇ τῶν ζώων Μαχλαβέλλης.

57

Ὅθεν καὶ ἐπεκρότησαν πάντες ἐκ προοιμίων
 εἰς τοῦ δεινοῦ πολιτικοῦ τὴν ἐκλογὴν δικαίως.
 αὐτὴ καὶ Αὐλὴν ἐτίμησεν, αὐτὴ καὶ ὑπουργεῖον.
 τοιοῦτος νοῦς γεννητικὸς καὶ σπάνιος βεβαίως
 ἀθάνατον κατέστησε διὰ τῆς ἱστορίας
 τὴν δόξαν τῆς προβλεπτικῆς τῶν ζώων πολιτείας.

58

Πρωτοφανεῖς ἡ πονηρὰ Ἀλώπηξ καὶ μὲ τρόπον
 ἀρχὰς τινὰς εἰσήγαγεν, ἀρχὰς στηριζομένας
 ἐπὶ τῆς φύσεως αὐτῆς ἐκαίνων τῶν προσώπων,
 πρὸς δ' εἰς σχέσιν ἤρχετο, ἀρχὰς προωρισμένας,
 νὰ συμμορφῶνται πρὸς πολλοὺς συνάμα χαρακτῆρας,
 ὑπὸ μακρᾶς καὶ διαρκοῦς δοκιμασθείσας πείρας.

59

Ἐκ τούτων τῶν ἀρχῶν τινὰς ὁ ὄνος, ἐκ δειλίας,
 πρὸ χρόνου ἤδη ἔβαλε καὶ φυσικῶς εἰς πράξιν.
 Πλὴν ἡ Ἀλώπηξ ἐξ αὐτῶν μετ' ἄκρας πονηρίας
 τὴν ἐπιστήμην ἐπλάσε, συστήσασα καὶ τάξιν
 πολιτικοῦ μαθήματος, ἐν ᾗ καὶ θεωρίαν
 καὶ μέθοδον ἐδίδασκε, καὶ ἀνάλυσιν βαθεῖαν.

60

καὶ ἦσαν αὗται αἱ ἀρχαί· Πᾶν κράτος, πᾶσα πόλις,
 πᾶσα καλὴ κυβέρνησις καὶ πᾶσα βασιλεία,
 αἵτινες ἀνεξάρτητοι πιέζουσι μεθ' ὅλης
 τῆς δυνατῆς ἐπιρροῆς, ὡς μόνη ἐξουσία,
 εἶναι εἰς τὴν διοίκειν καὶ χώρας καὶ ἀτόμων
 ἀνώτεροι καθήκοντος, ὑπέρτεροι καὶ νόμων.

61

διὰ τοὺς ὄντως βασιλεῖς, ὅσους καὶ νοῦς καὶ ἔξιν
 καὶ πράξεις φανερόνους, πίττις, δικαιοσύνη,
 εἶναι σχεδὸν ἀνύπαρκτοι, κεναὶ τωόντι λέξεις·
 ὅ,τι συμφέρει εἰς αὐτούς, αὐτὸ πρέπει νὰ γείνη.
 εἶναι τῆς φύσεως αὐτοὶ υἱοὶ ἀγαπημένοι,
 παντὸς δεσμοῦ διατελοῦν αὐτοὶ ἀπηλλαγμένοι.

62

Ἡ τιμιότης, ἀρετὴ καὶ τὸ κοινὸν συμφέρον
Γελοῖται εἶναι χίμαιραι, παιδεριώδεις φράσεις.
Ἀνάγκη πλὴν νὰ διδῇ παρὰ τῶν ἀνωτέρων
Νὰ τὰς τιμῶσι τοῦ λαοῦ τοῦ δουλικοῦ αἱ κλάσεις
Ὅπως μὲ τὰς περὶ τιμῆς καὶ ἀρετῆς ἰδέας
Διὰ γὰρ ἀλυσίδεσσιν τὸ πωλημένον κρέας.

63

Ὅ,τι ἀκούει ὁ λαὸς ἐκεῖνο καὶ πιστεύει
Διὰ ἐχέφρων ἡγεμόν, τὸ ἑαυτοῦ συμφέρον
Μὲ πρόφρασιν κοινῶν καλοῦ πρέπει νὰ συναδεύῃ,
Κηρύττων αὐταπάνησιν ὑπὲρ τῶν κατωτέρων.
Κοινὸν καλὸν καλὸν αὐτοῦ ἐὰν δὲν περικλείῃ
Ὁ ἔμφρων ἄρχων πάντοτε ὁρεῖται ν' ἀποκλείῃ.

64

Τὸ περὶ μέσων συζητῆν εἶναι μικρολογία,
Οὐδέποτε ἐμπρέπουσα εἰς θρόνον βασιλέως.
Ἡ δύναμις ἢ φανερά, δόλος καὶ πονηρία,
Εἰς κυβερνῶντα περιττὰ καθίστανται βεβαίως.
Ὁ κυβερνῶν ὡς γνώμονα αὐτοῦ πρέπει νὰ ἔχῃ
Πᾶν ὅ,τι εἰς ἐπίτευξιν σχεδίων του συντρέχει.

65

Ὁ ἀσθενὴς καὶ ἀοπλὸς κατὰ φυσικὸν νόμον
Αἰείποτε τοῦ ἰσχυροῦ εἶναι τροφή καὶ λεία.
Εἰς βλέμματα περίεργα ποτὲ αὐτῆς τὸν δρόμον
Ν' ἀφίνη ὕλως ἀνοικτὸν δὲν πρέπ' ἡ βασιλεία.
Διότι τὸ φαινόμενον τὸν ὄχλον ἐξιππάζει,
Αὐτὸ ὁ ὄχλος ἀγαπᾷ, μόνον αὐτὸ θυμαίνει.

66

Τοὺς μυστικοὺς συλλογισμοὺς, τὰς σκέψεις τὰς κρυ-
δὲν πρέπ' ἢ γλῶσσα εὐκολὰ ποτὲ νὰ φανερόνῃ. [φίας
Κυρία καὶ ἀλάνθαστος βάσις τῆς εὐγλωττίας,
Ἦτις τὰ πάντα ἐνεργεῖ, τὰ πάντα κατορθώνει,
Ἐκείνη εἶναι ἡ καλὴ, τὰ μέσα νὰ προσφέρῃ,
Ἄλλους νὰ καταπείθωμεν εἰς ὅ,τι μᾶς συμφέρει.

67

Τοιαῦται ἦσαν αἱ ἀρχαὶ τῆς πονηρᾶς ἐκείνης
Καὶ ἱκανῆς Ἀλώπεκος. Τοιαύτην νὰ βαδίσῃ
Ἰφθαίμην ἡ κυβέρνησις μετὰ νοημοσύνης
Πορεῖαν ἀπαρέγκλιτον, ὅπως ὀρθοπαθήσῃ
Διότι οἰκδῆποτα ἄλλη φιλοσοφία
Ἀπάτη ἦτο κατ' αὐτὴν ἡ χίμαιρα γελοία.

68

Ὅπου σκληρὰ εὐρίσκετο, ἀντίσθητος καρδία,
Ὅπου καὶ πολυμήχανος καὶ δολοπλόκος φύσις,
Ὅπου ὑπῆρχε χαρακτήρ, ἡ καὶ ψυχὴ ἀγρία,
Ἦτις πρὸς θρόνους ἄκαμπτος καὶ πρὸς τὰς πικραλὴ-
Πρὸς τὸ καλὸν κωφεύουσα τῶν ὑποδεεστέρων, [σεις,
Ἄλλον Θεὸν δὲν ἤξευρεν ἢ μόνον τὸ συμφέρον.

69

Ἀμέσως ἀπελάμβανε πλήρη ἐμπιστοσύνην
Τοῦ ἡγεμόνος κ' εὐνοίαν πολιτικὸς τοιοῦτος
Τοῦ κράτους τὴν διοίκησιν κρατεῖ χωρὶς εὐθύνην,
Κί' εἶναι τοῦ φθόνου ἢ τιμῆ, τὸ στήριγμα, ὁ πλοῦτος.
Πίστιν αὐτὸς καὶ ἀρετὴν κενὰς νομίζει λέξεις,
Ἀκολουθούσας τὰς συχνὰς τῶν ἰσχυρῶν ἀρέξεις.

70

Ζήτησαν οἱ νεώτεροι πολιτικοί, τῶν θρόνων
Πιστοί, γενναῖοι σύμβουλοι, πρόεδροι ὑπουργείων,
Πρὸς δόξαν εὐρωπαϊκῶν χωρῶν καὶ ἡγεμόνων,
Κρατοῦντες τὰ πηδάλια μεγάλων βασιλείων!
Αὐτοὶ καὶ τὴν πολύπλοκον διοίκησιν γνωρίζουν,
Κ' ἐκ ῥύπων τὰ ὑπουργικὰ γραφεῖα καθαρίζουν.

71

Κρυφίως ἀποστρέφονται δολίαις ἀποπειράς,
Μισοῦν συμφέρον σκοτεινὸν, μισοῦν ῥαδιουργίαν
Ἐχουσι γλῶσσαν ἄδολον, καὶ καθάραι τὰς χεῖρας,
Πάντοτε φανεροῦς σκοποῦς, εἰλικρινῆ καρδίαν.
Καὶ ἂν ποτέ τις ἐξ αὐτῶν παρεκτραπῇ κατὰ τι,
Αὐτὸς δὲν πταίει, ἀλλ' αὐτὴ ἡ θέσις ἦν ἐκράτει.

72

Ἄν σοφιστὰὶ ἀνθρώποι εἰς τὰ συγγράμματά των
Τὴν σήμερον ἐνίοτε τοὺς δηλητηριώδεις
Χυμοὺς αἰσχυρῶν ἐκχύνωσι καὶ μιᾶν δογμάτων,
Θὰ ὑποστῶσι παρευθὺς ποινὰς δαιδάς, φρικτώδεις.
Ὅπως τυχὸν ἡ συγγραφή ἢ βέβηλος ἐκείνη
Τὴν ἄρθρον ἀγνότητά τῆς χώρας μὴ μαλύνῃ.

73

Ὅσους ἐλέω τοῦ θεοῦ οἱ ἄνθρωποι δουλεύουν,
Ἐκεῖνοι εἶναι δίκαιοι, καὶ ἄδολοι τὰς πράξεις,
Τὰ τοῦ λαοῦ συμφέροντα ἐκεῖνοι προστατεύουν.
Ὁ μὴ πιστεύων τὰς σοφὰς αἰς ἰδὴ διατάξεις,
Τὴν γλῶσσαν τὴν παρήγορον αὐτῶν αἰς μελετήσῃ,
Τὸ μέλι ἐκ τοῦ χεῖλους των τὸ ῥέον αἰς ῥοφήσῃ.

74

Ἀλλὰ μὲ τὴν κατὰστασιν ἐκείνην τῶν πραγμάτων,
Ἡ πονηρὰ ἐνέχουσα Ἀλώπηξ εἰς τὸν νέον
Ἄνακτα δηλητήριον πολιτικῶν δογμάτων,
Σπόρον κακὸν, ὀλέθριον, ἔργων ἀποτροπαίων.
Πλὴν ἔσον κι' ἂν ἐμόχθησε, μ' αὐτὰ δὲν ἠδυνήθη
Τὸν μαθητὴν τῆς ἐντελῶς νὰ φθείρῃ τὸν εὐήθη.

75

Ὁ ἡγεμὼν ὁ νεαρὸς εἰς πράξεις ἀνοήτους
Καὶ ἀλλοκότως ἄφρονος αἰείποτ' ἐξώθειτο
Ἀπὸ ἰσχύος τῆς ἐξέως ἢ τάσεως ὁρμαφυέτους,
Κι' οὐδέποτε ἀπὸ ἀρχᾶς ἡ σκέψιν ἐκινεῖτο.
Παρ' αὐτῷ μᾶλλον ἰσχυρὸς τοῦ ὄνου ἢ φιλίας
Παρά τῇ τῆς Ἀλώπεκος σοφῇ διδασκαλίᾳ.

76

Τὴν πονηρὰν Ἀλώπεκα, ὡς λέγεται, ἐμίσει·
Ἄλλ' ἴσως τὴν ἀνείχετο, διότι ὅπως ἦτο
Ἰποταγῆς καὶ ἀνάνδρου δὲν ἤθελε τολμήσει
Ν' ἀντείπ' εἰς τὴν μητέρα του, ἣν ἄκρως ἐφοβεῖτο·
Ἄρκτος καὶ Πιθῆς ἦσαν δὲ οἱ μόνοι σύντροφοί του,
Διότι ἐχρησίμευον ὡς γελωτοποιοί του.

77

Ἀλλὰ ἡ μήτηρ Λέκινα, εἰς ὥρας σχολασίμους
Ποθοῦσα ν' ἀκροάζηται τὰς νέας παρὰδόσεις,
Καθότι εὗρισκεν αὐτὰς τερπνὰς καὶ ὠφελίμους,
Τοσοῦτον ἀπὸ τὰς σοφᾶς κατεμπεγυῖθη γνώσεις,
ἵστανε συνέλκεε σκοπὸν τὸν Σκύλον ν' ἀπολύσῃ,
Καὶ διὰ τῆς Ἀλώπεκος νὰ ἀντικαταστήσῃ.

78

Ἀκόμῃ πλὴν ἐδίσταζεν, ἐν ἀγνωμόνῳ λήθῃ
Πιστοῦ, ἀρχαίου ὑπουργοῦ παῦσιν νὰ προκαλέσῃ.
Ἡ δὲ Ἀλώπηξ παρευθὺς ἔς τὸν Γάτον διανοήθη,
Τοῦ Σκύλου ἀσπονδὸν ἐχθρόν, τὸ πρῶγμα ν' ἀναθέσῃ,
Τὸν Γάτον, ὅστις ἐν καιρῷ θὰ δυνήθῃ νὰ λύσῃ
Τὸ πρόβλημα τὸ δύσκολον, τὴν Λέκιναν νὰ πείσῃ.

79

Ὁ Γάτος ἀναδέχεται τὸ ἔργον· περιμένει
Στιγμὴν πρὸς τοῦτο πρόσφορον, τὴν Λέκιναν θωπεύει,
Τὴν εὐθυμίαν τῆς κινεῖ, ὥστ' ἐνθουσιασμένη
Εἰς τὰ περὶ Ἀλώπεκος αὐτὴ συγκατανεύει·
Ὅστις συχνὰ συκοφαντεῖ παρὰ τῷ ἡγεμόνι,
Καὶ ἀρεστὸς τῷ γίνεται, καὶ πάντα κατορθώνει.

80

Μετ' οὐ πολὺ διάταγμα τὴν παῦσιν ἀναφέρει.
Τῷ Σκύλῳ δὲ εἰς ἐνδειξὴν βασιλικῆς εὐνοίας
Ἐδόθη κατ' ἐξαίρεσιν εἰς τὸν λαιμὸν νὰ φέρῃ
Σκύλου μικρὸν τεμάχιον ἀπὸ μικρᾶς ταινίας·
Οὕτω τετράπους ἡγεμὼν εὐνοϊκῶς ἐσκέφθη,
Καὶ μὲ κλεινὸν παράσημον ἡ πίστις ἐβραβεύθη.

81

Ἡ ἀνωτάτη θέλησις εὐθὺς ἀπὸ πρωίας,
Τῷ Σκύλῳ, πρῶτον ὑπουργῷ, ἡγγέλθη κατὰ τύπον
Μὲ ἐγγράφον τῆς σεβαστῆς τοῦ κράτους Γραμματείας.
Καὶ ἐπειδὴ ὁ ἡγεμὼν, ὡς ἀνωτέρω εἶπον,
Ἦτον ὅλως ἀγράμματος, μὲ πρόθυμον φροντίδα
Ἐπέθηκεν ἡ Ἄνασσα τοῦ Κράτους τὴν σφραγίδα.

82

ἔλεγε δὲ τὸ ἐγγράφον. «Λέων Κούρκου ἔλεω. . . .
Θέλοντες ν' ἀνταμείψωμεν πιστὰς ὑπηρεσίας
Τῷ Σκύλῳ ἀπονέμομεν σήμερον, τῷ ἀρχίῳ
Καὶ πιστοτάτῳ ὑπουργῷ, τιμητικῆς ἀργίας
Εὐπρόσδεκτον ἀνάπαυσιν· συγχρόνως δ' ὡς βραβεῖον
Τὸ ὑψηλὸν καὶ ἐνδοξὸν τοῦ Κράτους ἀριστεῖον.

83

«Τῶν πρὸς τὸν λαμπροτάτιστον βασιλικὸν μᾶς θρό-
νον Σπινίων ἐκθαυλεύσεων τοῦ πιστοτάτου Σκύλου [νον
Τὰ ἔχνη ἀνεξάλειπτα πολὺν θὰ μείνουν χρόνον,
Εὐχάριστον ἐνθύμημα ἀναπχυδῆτου ζήλου.
Εἰς πᾶσαν δὲ περίστασιν θὰ ἔρχεται ὁ Σκύλος
Ἐνώπιόν μας ὡς καλός, ἀγαπημένος φίλος.»

84

Τοιαύτη, οἶκν εἶδατε, πομπώδης καὶ γλυκεῖα
Ἡ γλῶσσα ἦτο τῆς Αὐλῆς ἐκείνης τῆς ἀρχαίας.
Ἐν τῷ παρεγνωρίζοντο προσόντα καὶ ἀξία,
Μὲ φράσεις ἐκαλύπτετο ἡ προσβολὴ ὥραια.
Καὶ εἴτε ἐκ καυφότητος ἢ ἐκ κακεντρεχείας
Ἡ ὕβρις συνεβάδιζε μετὰ τῆς ἀδικίας.

85

Ὁ Σκύλος μένει ἐκθαμβὸς εὐθὺς ἄμειβει τῇ λήψει
Τῆς τρομερᾶς εἰδήσεως· πλὴν συνετῶς κρατεῖται,
Τὴν ἀκατάσχετον ὀργὴν πειρώμενος νὰ κρύψῃ,
Γαλήνην καὶ ἀνάπαυσιν καρδίας προσποιεῖται·
Τῆς ἐκδικήσεως ἐλπίς δεσμεύει τὴν ὀργὴν του.
Καὶ ὅπως οὖν παρηγορεῖ τὴν λύπην τὴν δεινὴν του.

86

Ἐν τούτοις ἡ εἰλικρινὴς τοῦ Σκύλου προθυμία
Παρέσχεεν εἰς τὸν Λέοντα τὴν θέσιν ἡγεμόνος·
Χάριν τοῦ Σκύλου ἔγεινε μεγάλη μοναρχία,
Καὶ τοῦτο διαδοχικῇ, τοῦ Λέοντος ὁ θρόνος·
Ὁ οἶκος ὁ λεοντικός ἂν συγκαταριθμῆται
Ἐν μέσῳ τῶν βασιλικῶν, τῷ Σκύλῳ χρεωστεῖται.

87

Αὐτὸς τὸν δρόμον ἐδειξε πρὸς τὴν διδασκαλίαν,
Πρῶτος αὐτὸς ἐσύστησε τὸ βιβλιοπωλεῖον,
Αὐτὸς ἐθεμελίωσε καὶ τὴν Ἀκαδημίαν,
Καὶ πολλαπλῶς ἐπλούτισε τὸ πενιχρὸν ἀρχεῖον·
Ἄν ἔχῃ κ' ἐλαττώματα ὁ Σκύλος, εἶναι λίαν
Μικρὰ πρὸς τῆς Ἀλώπεκος τὴν πονηρὰν καρδίαν.

88

Ἀγρύπνει, μόχθει, ἔντεινε ὕλας σου τὰς δυνάμεις
Πρόθυμος ἔσο πάντοτε τὸ αἶμά σου νὰ χύσῃς,
Μὴν ἀπαυδᾷς οὐδέποτε τὸ χρέος σου νὰ κάμῃς,
Τὰ ζῶα τὰ ἀχάριστα ὅπως ὑπηρετήσῃς·
Τοῦ Σκύλου τὸ παράδειγμα ἰδὲ καὶ συλλογίσου,
Ἄν ἡ εὐγνωμοσύνη των θὰ ᾔῃαι πληρωμὴ σου.

89

Ἀφ' οὗ σὲ στίψουν ἐντελῶς καὶ μέχοι τῶν ἐστέων,
Καθὼς τὸ κίτρον στίβεται ἢ τὸ γλυκὺ λεμόνι,
Ἀφ' οὗ σὲ ἴδουν κάτισχνον, ἐξηντλημένον πλέον,
Σὲ ρίπτουν ὡς τι ἄχρηστον σκεῦος, οἱ μισαῖφόνοι!
Ἰσως ὡς χάριν δίδοντας τιμὴν καὶ σημασίαν
Εἰς ζόλου τμήμα εὐτελὲς καὶ εἰς μικρὰν ταινίαν.

90

Πρὸς τοῦτοις δὲ δὲν ἔλαβεν ὁ Σκύλος ὑπουργεῖον
Χάριν εὐνοίας τῆς Αὐλῆς, ἀλλὰ μὲ συμφωνίαν
Πλὴν ἔχει τι ἡ σύμβασις τὸ δένον καὶ ἰσχύον;
Ἐπερρόην ἡ σύμβασις ἔχει ποτὲ καμμίαν,
Ἀφ' οὗ ἡ σπείρα ἐνεργεῖ, τὸν λόγον ἀθετοῦσθ,
Καὶ ἐκδουλεύσεις παλκιῆς τελείως λησμονοῦσθ;

91

Περὶ τῶν ζώων ὁμιλῶ τῶν πανεκλαμπροτάτων,
Ὅς ἀπετέλουν ἐκπαλαί τὴν ἀριστοκρατίαν,
Καὶ πόδας ἔχουν τέσσαρας καὶ στολισμὸν κεράτων,
Παχὺ τὸ δέρμα καὶ σκληρὸν, τὴν χαίτην δὲ δασεῖαν.
Αὐτὰ τὰ ζῶα ἐννοῶ, τὰ ἔξοχα καὶ πρῶτα,
Ὅν ἡ μικρὰ οὐρὰ κτυπᾷ ὀπίσθια καὶ νῶτα.

92

Ὅστις λοιπὸν προσεκτικῶς συγκρίνων ἀνιχνεύει,
Ἐκ πλείστων βοηθούμενος γνωστῶν παραδειγμάτων
Ὅτι συμβαίνει σήμερον, κί' ὅ,τι τότε συνέβη,
Οὐδὲ κἄν ἵχνος παρ' ἡμῖν τῶν παναρχαιοτάτων
Ἐκείνων χρόνων ἀπαντῶν, θὰ ἔχῃ τὴν ἰδέαν.
Ὁ κόσμος ὅτι ἔλαβε μορφήν καθ' ὅλου νέαν.

93

Τότε καὶ τὸ ἀκόλουθον αὐτόγραφον ἐστάλη·
« Ἡμεῖς, Λέων ὁ δεύτερος, Κούρκου ῥητῇ βουλήσει,
Καὶ εὐδοκίᾳ πρὸς ἡμᾶς εὐσπλάγχυν καὶ μεγάλην,
Τῶν τετραπόδων βασιλεύς, ἰδίᾳ μας θελήσει.
Τῇ ἀπολύτῳ χρώμενοι τοῦ θρόνου ἐξουσίᾳ
Κηρύττομεν καὶ λέγομεν τοῖς πᾶσι δημοσίᾳ·

94

« Γνωστῆς τανῦν καθ' ὅλον μας τὸ κράτος καταστάσης
Τῆς φήμης τῆς Ἀλώπεκος, δι' ἣν αὐτὴ δικαίως
Ἀπέκτησε τὴν εὐνοίαν ἡμῶν καὶ τῆς Ἀνάσσης,
Ἡμεῖς ἀπεφασίσαμεν, φερόμενοι γενναίως,
Τρανὸν νὰ τῇ παράσχωμεν δαῖμα εὐαρεσκείας,
Καλοῦντες ἐπὶ κεφαλῇς αὐτὴν τῆς πολιτείας.

95

« Ἴνα πρὸς τὸ κλεινὸν αὐτὸ καὶ πνευματῶδες ζῶον,
ὡς ὑπουργὸν, προσφέρωσι τοῦ σεβασμοῦ τὸν φόρον
Ὅλα τὰ εἶδη τῶν καλῶν, πιστῶν μας ὑπηκόων,
Τῶν τετραπόδων, μὲ οὐρὰν, ὡς καὶ τῶν κερασφόρων.
Θέλομεν καὶ προσταζόμεν βουλήσει μας ἰδίᾳ.
Ν' ἀναγνωσθῇ τὸ ἔγγραφο αὐτὸ καὶ δημοσίᾳ. »

96

Ἀφ' οὗ τὰ σκότῃ τῆς νυκτὸς ἐκάλυψαν τὴν χώραν,
Ὁ Σκύλος, πρῶτον ὑπουργός, περίλυπος καὶ μόνος
Πλάνης κατὰ τὴν ζοφεράν ἐπεριπάτει ὥραν,
Καθότι τῆς καρδίας του ἦτο δεινὸς ὁ πόνος.
Διὰ συχνῶν δὲ ὕλακων καὶ παρατεταγμένων
Ζητεῖ τῶν σπλάγχων πράυνσιν, τῶν παρὰ πικραμέ-

[νων.

97

Οὕτω τὸ παρὰ κυνηγοῦ τραυματισθὲν θηρίον
Πληροῖ φρικτῶν ὀλολυγμῶν τὰ ὄρη καὶ τὰ δάσκη,
Μάτην τὸ βέλος προσπαθεῖ, τὸ ἀσπλαγχνὸν καὶ κρύον
Ἐκ τῆς βαθείας ἀλγεινῆς πληγῆς του ν' ἀποσπάσῃ.
Καὶ τῶν δεινῶν προσπαθειῶν ἡ ἔκχυσις ἐκείνη
Τοῦ πόνου δίδει μὲν τροφήν, ἀλλὰ δὲν τὸν πράυνει.

98

Ἀκόμῃ δὲν ἐχάραξε κί' ὁ δύστηνος ὁ Σκύλος,
Ἀπηυδημένος ἐντελῶς, εἰς τὸν μονήρη οἶκον
Βαρβαλγῆς ἐπέστρεψεν· εἰς τῆς στρωμνῆς τὸ χεῖλος
Τὰ μέλη του κατέκλινε, καὶ ὅσῳ τῶν ἀδίκων
Μεγάλων παθημάτων του ἐπέτρεπεν ἡ θλίψις
Ἵπνον εὗρεν ἀνήσυχον μὲ πλείστας διαλείψεις.

99

Ἐκ τοῦ ἀτάκτου ὕπνου του ἐξύπνησεν, ὅπότε
Τὰ ὕπναλέκ βλέφαρα τοῦ ἀπαρκαμυθῆτου
Καὶ δυστυχοῦς πολιτικοῦ προσέβαλλον αἱ πρῶται
Ἀκτῖνες τοῦ σεμνοπρεποῦς καὶ φαεινοῦ πλανήτου,
Προσεκτικῶς ὁ ἄθλιος ἔτεινε τὰ ὦτια,
Πλὴν οὐδεμίᾳ κίνησις, πλὴν ταραχῇ καμμία.

400

Παράδοξος ἀντίθεσις! τὰς ἄλλας τὰς πρωίας
Τῶν ζώων τὰ γνωστότερα, οἱ πρῶτοι τῶν ἀρχόντων
Ἐπλήρουν τῆς αἰθούσης του τὰς τέσσαρας γωνίας,
Ἴνα προτείνουν σχέδια, ἡ περὶ συμφερόντων,
Καὶ περὶ οἰκονομικῶν μέτρων νὰ συσχεφθῶσι,
Μὲ τὴν ἐλπίδα εἰς αὐτοὺς αὐτὰ ν' ἀνατεθῶσι.

401

Ἔτι πολυπλυθέστεροι εὐθὺς ἀπὸ πρωίας
Οἱ κόλακες προσήρχοντο, τὸν ὑπουργὸν νὰ ἴδουν,
Θέσεις νὰ τῷ ζητήσωσι μετ' ἄκρας χαμερπείας,
Μετὰ προσαγορεύσεων, ἃς πάντες ἀποδίδουν
Εἰς ἰσχυροῦς οἱ κόλακες, ὅσοι πρὸς τὸν σκοπὸν τῶν
ἔχουσι τὴν χαμέρπειαν τὸ πρῶτιστον προσόν τῶν.

402

Ἐγείρεται ὁ δυστυχὴς καὶ βαίνει, ὡς συνήθως,
Πρὸς τὴν μεγάλην αἴθουσαν, ἐνθα πᾶσαν πρωίαν
Τῶν θυμαστῶν του ἐβλεπε τὸ πυκνωμένον πλῆθος,
Καὶ δὲν εὐρίσκει ἡ σιγὴν, σιγὴν καὶ ἐρημίαν·
Ἵπομονὴ χρειάζεται! φιλοσοφίᾳς δόσιν
Πρέπει νὰ ἔχῃς, Σκύλε μου, εἰς τὴν τοιούτην πτῶσιν!

403

Βεβουθισμένος ἐντελῶς εἰς στοχασμοὺς πικρίας
Ἐσκέπτετο ὁ δύστηνος περὶ τῶν ἐπιγείων,
Περὶ κακίας ἰσχυρῶν, περὶ ἀχαριστίας,
Περὶ ἀρχόντων καὶ κρατῶν, Αὐλῆς καὶ ὑπουργείων·
Ὅτ' αἰφνης εἰσερχόμενος διαγγελεὺς δραμαῖος
Διέκοψε τὰς σκέψεις του τὰς σοβαρὰς εὐθίως.

404

Καθ' ὑψηλὴν διαταγὴν, τῷ λέγει ἀποτόμως,
Πρέπει ν' ἀφήσῃς σήμερον αὐτὴν τὴν κατοικίαν,
Διότι θὰ κατοικηθῇ, καὶ μάλιστα συντόμως,
Παρά τοῦ διαδόχου σου εἰς τὴν πρωθυπουργίαν.
Καὶ ἡ Ἀλώπηξ εἶν' αὐτή; τὸν ἐρωτᾷ ὁ Σκύλος.
Σπεῦσε νὰ φύγῃς, ἀπαντᾷ ὁ ἕτερος ὀργίλως.

405

Τοιοῦτον τρόπον βάρβαρον, τραχὺν μὴ περιμένων
Ὁ Σκύλος μας ἐφρύαξε, καὶ μικροῦ δεῖν λυσσῶδες
Νὰ καταφέρῃ δάγκαμα εἰς τὸν ἀπεσταλμένον.
Πλὴν συνετῶς ἐδάμασε τὸ πάθος τὸ φρικῶδες,
Καὶ ἀνεχώρησεν εὐθύς, τὴν δὲ λαμπρὰν οἰκίαν
Ὁ νέος ἄρχων ἔλαβεν ἀμέσως τὴν πρωτίαν.

406

Ἀπέναντι τῆς προσβολῆς ὁ Σκύλος μας ἐσκέφθη
Φρικτὴν διαμαρτύρησιν νὰ κάμῃ τῇ Λεαίνῃ,
Ἐκφράζων τὰ παράπονα· πρὸς τοῦτο κ' ἐπορεύθη
Εἰς τὴν Αὐλὴν—ἡ θύρα πλὴν τῷ ἦτο κεκλεισμένη!
Στρέφουσιν οἱ ἀγνώμονες μακρὰν τὰ βλέμματά των
Ἀπὸ τοὺς ὄνειδίζοντας τὰ ἀδικήματά των.

407

Ἐκ τῆς περιφρονήσεως πληγὴν λαβὼν καίριαν
Ὁ Σκύλος ἀγανάκτησιν αἰσθάνεται λυσσῶδη·
Ὁ νοῦς αὐτοῦ ἀγωνιᾷ, δὲν ἔχει ἡσυχίαν,
Σχέδια ἐκδικήσεως ἀναμασσὼν φρικῶδη·
Πότε πρηνὴς κατὰκειται ὁ τάλας ζαρωμένος,
Καὶ ἄλλοτε ἀνάσκελα ἐκτάδην ἔαπλωμένος.

408

Καὶ ἡ μεγάλη εὐνοία καὶ ἡ ἐμπιστοσύνη,
Ἦς ἡ Ἀλώπηξ καὶ ἡ Γλαυξ χαίρουσιν, ἔτι μᾶλλον
Παρά τῷ Σκύλῳ, αὐστηρῶς κριτὴ, εἶχον κρατύνει
Τὴν ὑποψίαν τὴν δεινὴν, ὅτι ἐκτὸς τῶν ἄλλων
Κ' αἱ δύο αὗται ἐνεργὸν ἔλαβον ἴσως μέρος,
Τῆς συζυγίης τὸν ζυγὸν νὰ θραύσωσιν ἐγκαίρως.

409

Ἀλλ' ἀφ' ἐτέρου ἔλεγεν· ἂν ἡγεμόν τις φέρῃ
Ἐνώπιον τῶν δούλων τοῦ ἐγκλήματος κηλίδα,
Δύναται τὴν ἀγάπην των αὐτὸς ποτὲ νὰ χαίρῃ
Κι' ἅπαξ ἀφ' οὗ τὴν ἔχασε νὰ ἔχῃ τὴν ἐλπίδα,
Νὰ τὴν κερδήσῃ ἔπειτα; ὅπως κι' ἂν προσπαθῇ
Θέλουν ἴσως τὸν φοβηθῇ, πλὴν ὅχι κι' ἀγαπήσει.

410

Ἀπὸ τοῦ φόβου ἡ ὁδὸς πρὸς τὸ μισεῖν βραχεῖα.
Τὸ μῖσος εἶναι λογισμῶν πατρὸς μαυροπτερύγων.
Προσποίησις καθίσταται ἀγάπη καὶ φιλία,
Τὸν φόβον δὲ, ὃν ἐμποιεῖ τοῖς ἄλλοις, μετ' ὀλίγον
Ὁ μισητὸς αἰσθάνεται ἄρχων ἐπὶ τοῦ θρόνου
Καὶ τρέμει ὥς νὰ ἔβλεπε τὸ ξίφος δολοφόνου.

411

Οὕτω λοιπὸν κι' ἡ Λέαινα εἶχ' ἐν ἀρχῇ κερδήσει
(Ὡς τοῦτο εἶναί φυσικὸς εἰς ἡγεμόνας νόμος)
Τὸ σέβας τοῦ πιστοῦ λαοῦ, καὶ εἶχεν ἐφελκύσει
Κάπως καὶ τὴν ἀγάπην του, ἔπειτα πάλιν ὁμως—
Ὅτι συνέβ' εἰς τὴν Αὐλὴν κατόπιν θὰ ἰδῇτε,
Ἄν εἰς τὰ ἄλλα ἄσματα μὲ παρακολουθῇτε.

412

Λοιπὸν καθὼς ἠκούσατε, τοιαύτη τῶν πραγμάτων
Ἦτον ἡ θέσις καθαρῶς. Ἄνασσα ἐπηρμένη,
Καὶ ματαιόφρων ἀφ' ἐνός, πολιτικῶν δογμάτων
Τῆς πονηρᾶς Ἀλώπεκος ὅλη πεπληρωμένη,
Καὶ ἀφ' ἐτέρου ἀσθενὲς βασιλικὸν τεκνίον,
Ἀπαίδευτον καὶ φλύαρον, εὐθεὲς καὶ γελοῖον.

413

Ὁ Παπαγάλλος μερικὰς τῷ εἶχε δεῖξει λέξεις,
Κι' ὁ τελετάρχης μερικὰς εὐσχήμους ὑποκλίσεις
Δι' ἐπισήμους τελετὰς κ' ἐσπερινὰς ἐντεύξεις,
Ὡς κάμουν τὰ νευρόσπαστα, ὁπότεν τὰ κινήσης.
Εἰς χεῖρας τῆς Λεαίνης δὲ ἦτον ἡ βασιλεία·
Ἐκείνη ἦτο ἀληθὴς ἀπόλυτος κυρία.

414

Ζῶντος τοῦ πρώτου Λέοντος μ' ὅλας τὰς φαύλας ἔξεις
Αἰδῶ τινὰ ἡ Λέαινα δὲν εἶχεν ἀπορρίψει,
Καὶ τὴν ὠμὴν καρδίαν της καὶ τὰς αἰσχροὺς ὀρέξεις
Εἰς τοῦ κοινοῦ τὰ βλέμματα ἐζήτει νὰ καλύψῃ.
Πλὴν μόλις ἐτελεύτησεν, αὐτὴ δὲν προσποιεῖτο,
Καὶ καθαρῶς ἐφαίνετο ὅποια τίς καὶ ἦτο.

415

Αἰσθανομένη ἐντελὴ τὴν παντοδυναμίαν,
Τὸν θρόνον της ἀκλόνητον, παγιωμένον πλέον,
Ἀφήσασα τὸν χαλινὸν εἰς τὴν ὑπεροψίαν
Καὶ εἰς τὰ ἄλλα πάθη της μὲ ὕψος θαρρόχλεον
Ἰψώσε μεταξὺ αὐτῆς ἡ ἄνασσα τῶν ζώων,
Μεσότοιχον καὶ μεταξὺ πάντων τῶν ὑπηκόων.

416

Καὶ νόμων παραβλέπουσα κ' ἐθίμων ἀπαιτήσεις,
Ζητοῦσα νὰ εὐχαριστῇ ὀρέξεις τῆς ἀστάτους
Καὶ πάθη της τὰ ἄγρια καὶ ἀναιδεῖς θελήσεις,
Εἰς τὴν αἰσχροὺς Ἀλώπεκα παρέδωκε τοῦ κράτους
Τὴν ὕλην διαχείρισιν, τὰς ἔσω κ' ἔξω σχέσεις,
Καὶ τὰς μεγάλας, ὑψηλὰς τοῦ θρόνου ὑποθέσεις.

417

Πρώτων συμβούλων πρόσωπον ἐπαιζὼν εἰς τὸ κράτος,
Ὁ ὄνος ὁ οὐτιδανὸς, ὁ ὑπερόπτης Ταῦρος,
Ἀλώπηξ ἡ παμπόνηρος, ὁ ῥαδιοῦργος Γάττος,
Κι' ὁ Πίθηξ, γελωτοποιὸς ἀναίσχυντος καὶ γαῦρος,
Αὐτοὶ τὰς τύχας ἴθουνον τῶν ἄλλων ὑπηκόων,
Αὐτοὶ τὴν χώραν ὠρίζον τῶν τετραπόδων ζώων.

418

Ἐκτὸς δὲ τούτου τῆς Γλαυκῆς ἐσήμενεν ὁ λόγος,
Κι' εἰς σοβρὰ ζητήματα ἦτον ὡς θεῖα ῥῆσις.
Ἡ Γλαυξ κατέστη τῆς Αὐλῆς ὁ πρῶτος θεολόγος,
Ὁ διευθύνων ἠθικῶς ψυχὰς καὶ συνειδήσεις.
Συχνὰ μὲ τὴν Ἀλώπεκα, τὴν φαύλην, τὰ ταιριάζει,
Καὶ ὠφελείας μετ' αὐτῆς καὶ ἐνοχὰς μοιράζει.

419

Ἄφρων Αὐλή! δὲν ἐννοεῖς, ποῖόν σοι ἐτοιμάζει
Ἡ δολοπλόκος ἔχιδνα πάθημα σαρκοφθόρον,
Ἦτις τὸ δηλητήριον κρύφα σοὶ ἐνσταλάζει
Καὶ λογικῆς συνέσεως σοῦ ἀποσπᾷ τὸν σπόρον;
Πῶς εἰς τὴν Γλαυκα δύνασαι, τὴν ὕπουλον ἐκείνην,
Νὰ ἐχῆς ἀπερίσκεπτον, τυφλὴν ἐμπιστοσύνην;

420

Ῥινόκερων, τὸν φρούρχον τῶν ἀνγκτάρων, κρίνει
Ἐκαστος ὡς ἀνίκανον εἰς τὰς ῥαδιουργίας.
Σπάθην ἔχων τὸ κέρας του, τρώγει αὐτὸς καὶ πίνει,
Κοιμᾶται μετ' ἀνέσεως καὶ ἀδιαφορίας.
Πρὸς ὅλους ὁ Μανδρόσκυλος φέρεται ἐσκεμμένως,
Εἶν' αὐλικὸς ἐγώστῃς καὶ τετραπερασμένος.

421

Εἶχε δὲ ὁ Μανδρόσκυλος ἀπάθειαν μεγάλην,
Τὸν ἄρχαντα ἐσέβετο, λευκὸς ἄς ἦν ἡ μαῦρος,
Διάκρισιν δὲν ἔκαμνεν, ἀλλ' ἀφ' ἐτέρου πάλιν
Ἦτο κι' ὁ ὄνος φίλος του, κι' ὁ Πίθηξ καὶ ὁ Ταῦρος.
Τοὺς Δέοντας ἐδούλευσεν, υἱόν τε καὶ πατέρα,
Καὶ εἶχε πρὸς τὸ μέρος του τὴν Ἀνασσαν μητέρα.

422

Τί πρᾶγμα εἶναι, φίλοι μου, τοιαύτη πολιτεία,
Ὅπου τοιοῦτ' οἱ σύμβουλοι, οἱ αὐλικοὶ τοιοῦτοι!
Ἐκ τῶν τοιούτων ὀχτῶν ὅποια εὐτυχία
Εἰς τοὺς λαοὺς προσέρχεται, ὅποια ῥέουν πλούτη;
Ὅποιοι οἱ ἡμέτεροι κι' ἂν ὦσι κυβερνήται,
Κακὸν πολὺ ἂν ἦν' αἰσχροὶ, χεῖρῳ ἂν Ἀδριῆται.

ΠΕΡΙ ΚΟΡΙΤΣΑΣ.

(Συνέχ. καὶ τέλος. Ἰδε φυλ. 442.)

Ἐν τῷ χρυσοβούλῳ Βασιλείῳ τοῦ Βουλγαροκτόνου ἀνηγινώσκωμεν ταῦτα (1): «Τὸν δὲ ἐπίσκοπον Καστορίας, εἰς τὰ κάστρα τῆς ἐνορίας (πνευματικῆς διοικήσεως) αὐτοῦ, ἦτοι εἰς αὐτὴν τὴν Καστορίαν, εἰς τὸν Κούρεστον, τὴν Κωλώνην (Κωλωνίαν) τὴν Διάβολιν (Δεβέλι) τὴν Βοῦσαν καὶ τὸν Μῶρον κληρικοὺς τεσσαράκοντα καὶ προίκους τριάκοντα (ὁ-

φείλοντας ὑπηρετεῖν τῇ Ἐκκλησίᾳ τῆς ἐπισκοπῆς), εἰ καὶ περισσοτέρους εἶχε πρότερον, ἀλλ' οὖν οὐ βούλομαι ὑπερβαίνειν τὸν ἀριθμὸν τῶν κληρικῶν καὶ παροίκων τοῦ ἀρχιεπισκόπου (τῶν Ἀχριδῶν).»

Ἐκ τούτου τοῦ ὑπομνήματος πληροφοροῦμεθα, ὅτι ἐν ἔτει 1020 ἡ ἐπισκοπὴ τῆς Καστορίας ἐξέτεινε τὴν δικαιοδοσίαν της καὶ ἐπὶ τῶν προεκτεθειμένων πέντε κάστρων καὶ πολισμάτων σωζομένων κατὰ τὴν Νέαν Ἡπειρον καὶ ἐπειδὴ μεταξὺ τῆς Καστορίας, Δεβόλης καὶ Κωλωνίας κεῖται ἡ ἐπαρχία Κοριτσᾶ, πιστεύομεν καὶ ἀποφαινόμεθα ὅτι διὰ τοῦ ἐνόματος Κούρεστον, τὴν Κοριτσᾶν ἐννοεῖ τὸ χρυσόβουλον, οὕτω κληθεῖσαν ὕστερον κατὰ παραφθοράν. Ἐὰν δὲ εἰς τὴν λέξιν Κούρεστον ἔδωκεν ἐτυμολογικὴν ὕλην τὸ κόρη ἢ κόρη, καὶ διατί τοῦτο καὶ πότε πρὸ τοῦ 1020, ἀδιάφορον. Ἐκ τῶν ἀνωτέρω ἐξάγομεν ἐν τούτοις, ὅτι μέχρι τῆς ἐποχῆς ἐκείνης ἡ Κοριτσᾶ ἢ Κούρεστος οὐκ ἦν ἀναδεδειγμένη ἐπισκοπὴ, ἀκολουθῶς δὲ ἀνεδείχθη τοιαύτη παρὰ τινος τῶν Ἀρχιεπισκόπων τῆς Βουλγαρίας, ἦτοι τῶν Ἀχριδῶν, οἵτινες ἐκέκτηντο τὸ προνόμιον τοῦ ἀναδεικνύειν νέας ἐπισκοπὰς, ἀποσπωμένας ἐκ τῶν ἐπισκοπικῶν παροικιῶν τῆς δικαιοδοσίας των (1), καὶ συγχωνεύειν ἐτέρας ἐν ἐνεργείᾳ οὔσας εἰς ἄλλας γειτνιαζούσας. Τοιαύτην νέαν ἐπισκοπὴν ἀνάδειξιν ἀπαντῶμεν γενομένην παρὰ τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Λέοντος τοῦ Μούγκου ἐν ἔτει 1120 ἀναγορεύσαντος ἐπισκοπὴν τὸ πόλισμα τῶν Γρεβενῶν, καὶ τοιοῦτῳ τινὶ δικαιώματι ἀρχιεπισκοπικῷ ἐν τῇ ἐποχῇ τῆς κατακτήσεως ἢ ὀλίγω πρὶν, συνεχώνευσεν εἰς τὴν δικαιοδοσίαν της ἡ τῆς Κοριτσᾶς Ἐκκλησίᾳ τὴν τῆς ὁμόρου Διαβόλεως ἢ Σελασφόρου ἐπισκοπὴν, λαβοῦσα καὶ τὸν τίτλον Μητροπόλεως.

Ἐκ τῶν προεκτεθειμένων οὐχὶ εὐκαταφρονήτων πηγῶν, ἐν ἐλλείψει ἱστορικωτέρων ὑπομνηματευμάτων, διότι ἀτυχῶς οὐδαμοῦ ἀπηντήσαμεν ἱστορούμενόν τι περὶ τῆς χώρας ταύτης μεταξὺ τῶν Βυζαντινῶν συγγραφέων, ἐξάγομεν, ὅτι ἡ Κοριτσᾶ ὑπῆρξε φρούριον καὶ πόλισμα ἀπὸ τῆς ἐποχῆς τῶν Βουλγάρων, καὶ ὅτι μετὰ τὸ 1030 ἀνεδείχθη ἐπισκοπὴ. Ἀποφαινόμεθα δὲ περὶ τῶν πολιτικῶν αὐτῆς περιπετειῶν, ὅτι ἡ Κοριτσαῖα χώρα μετὰ τῆς Ἀχρίδος, τῆς Διαβόλεως, τῶν τε ἄλλων τῆς κάτω Μακεδονίας χωρῶν ὑπέστη καὶ διῆλθε τὰ δεινοπαθήματα καὶ τὰς περιπετείας, ὅσας ἡ Βυζαντινὴ αὐτὴ ἐπαρχία διῆλθε πολλάκις διὰ κινδυνεύσασα ἐπὶ τῆς Βουλγαρικῆς κατακτήσεως καὶ ἐπὶ τῶν ἐχθρικωτάτων εἰσβολῶν τῶν Νορμανδῶν ἀπὸ τῆς II' μέχρι τῆς IB' ἑκατονταετηρίδος.

(1) Σύνταγμα τῶν θεῶν καὶ ἱερῶν κανόνων Ῥάλλη καὶ Ποτλῆ. Τόμ. Ε'. σελ. 209.

(1) Ἡ γνώμη τοῦ Πουκεβίλ (βιβ. Ζ'. κεφ. 6), ὅτι ἡ ἐκκλησιαστικὴ τῆς Γοτθίας ἀρχὴ μετανομοσθῆ Κοριτσᾶ, ὑπάρχει ἀσφαίρετος καὶ ἀσυμβίβαστος.